Тәрбиелеу - білім беру үдерісінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: Сапаккөл орта мектебі
Мектепалды сыныбы
Балалардың жасы: 5 -6 жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 23- 27 қыркүйек 2024-2025ж

Күн тәртібі	Дүйсенбі 23.09	Сейсенбі 24.09	Сәрсенбі 25.09	Бейсенбі 26.09	Жұма 27.09
Балаларды қабылдау.	**«Күй күмбірі»** **Сарыарқа күйі (Біртұтас тәрбие)** Таң басталады» ситуациялық ойыны. Доп арқылы сәлемдесу. Бала сәлемдескісі келетін адамға допты лақтырып, оны атымен атайды. Допты ұстаған адам да онымен амандасады Мақсаты: қарым-қатынастағы қиындықтарды жеңу. Психогимнастика: «Барлық бала шеңберге жиналды». Мақсаты: бір-біріне достық қарым-қатынасты дамыту				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-аналармен әңгіме «Осы ай ішінде біз не білдік». Баланы тәрбиелеу және дамыту бойынша ата-аналардың сұрақтарына жауаптар. Ата-аналармен балалардың дербестігін тәрбиелеу туралы әңгіме. Балалардың жетістіктері туралы әңгіме. Проблемалық жағдайларды шешу. «Мектепке дейінгі балаларға арналған күн тәртібі» консультациясы. Мақсаты: ата-аналарға мектепке дейінгі ұйымдағы ережелер туралы еске са				
Балалардың ербесәрекеті (баяуқимылдыойындар, үстелүстіойындары, бейнелеуәрекеті, кітаптар қараужәнетағыбасқа әрекеттер)	**«Банкомат» ойыны -** қаржылық сауаттылық бойынша қарапайым білімдерді (заттарды тексеріп қарау, зерделеу, олардың көлемін көзбен өлшеу, көзбен көріп ойлауды, есте сақтауды, қиялды, ұсақ қол моторикасын дамыту **(Біртұтас тәрбие)**	**«Төрт дос»** қазақ халық ертегісін драматизациялау Мақсаты: диалогтік сөйлеуді, есте сақтауды дамыту, әрекеттерді мәтінмен үйлестіре білу. **(сөйлеуді дамыту-ойын, коммуникативті іс-әрекет)**	**«Ақшаны жұмсауды үйренеміз»** қаржылық сауаттылық бойынша қарапайым білімдерді (заттарды тексеріп қарау, зерделеу, олардың көлемін көзбен өлшеу, көзбен көріп ойлауды, есте сақтауды, қиялды, ұсақ қол моторикасын дамыту **(Біртұтас тәрбие)**	**«Әмиян»** қаржылық сауаттылық бойынша қарапайым білімдерді (заттарды тексеріп қарау, зерделеу, олардың көлемін көзбен өлшеу, көзбен көріп ойлауды, есте сақтауды, қиялды, ұсақ қол моторикасын дамыту **(Біртұтас тәрбие)**	**«Ақшаны жұмсауды үйренеміз»** қаржылық сауаттылық бойынша қарапайым білімдерді (заттарды тексеріп қарау, зерделеу, олардың көлемін көзбен өлшеу, көзбен көріп ойлауды, есте сақтауды. қиялды, ұсақ қол моторикасын дамыту **(Біртұтас тәрбие)**
жаттығу	Бір қатармен жүру.Жүру түрлері: ұшымен, қол жоғары; өкшемен қол иықта; тізені жоғары көтеріп, қол белде Жүгіру түрлері: бір қатармен;. Шеңберге тұру. Б.қ. – н.т., таспалар төмен 1.Таспалар жоғары көтеру, сермелеу.2.Б.қ.3. Таспалар жоғары көтеру, сермелеу. 4.Б.қ. (5-6 рет) Б.қ. аяқты кең ашып тұрысы, таспалар белде 1.Оң жаққа бұрылыс, таспалар жан-жаққа.2.Б.қ.3.Сол жаққа бұрылыс, таспалар жан-жаққа.4.Б.қ. (5-6 рет) Б.қ. – н.т., таспалар иықта 1.Жартлай отыру, таспалар алдында.2.Б.қ.3.Жартлай отыру, таспалар алдында 4.Б.қ.				

	(5-6 рет) Б.к. н.т., таспалар төмен 1.Тізені жоғары көтеріп, қол жан-жаққа.2.Б.к.3.Тізені жоғары көтеріп, қол жан-жаққа.4.Б.к. Б.к. – н.т., таспалар жанжақта Оң-сол жаққа бұрылып секіру Жүгіру. Бір қатармен жүру.Тыныс алу жаттығу«Үйректер ұшады» - жайлап зал ішімен жүру; демін ішке жұтып, қолдарын жанына қарай көте «Г-а-а-а» деген дыбысты ұзақ созып демін сыртқа шығарып қолдарын түсіреді.(3-4 рет)				
Ұйымдастырылған іс-әрекеке дайындық	**Біртұтас тәрбие:** **Қыркүйек – еңбекқорлық және кәсіби біліктілік айы** Апта дәйексөзі: «ЕБЕК ТҮБІ БЕРЕКЕТ»				
	ҚР Әнұранын тыңдау **Жылулық сәті:** Апам мені «Айым»-дейді, Мен мұнайсам,уайым жейді. Апам мені «Күнім»-дейді, Мен қуансам күлім -дейді.	**«Абай болайық»** **Суреттер қарау** Қауіпсіздік ережелері. Жол қауіпсіздігі ережелерін сақтау. Жол белгілерін (жүру бөлігі, жаяу жүргіншілер өткелі, тротуар) білу, бағдаршамның белгілеріне сәйкес жолдан өту. **(қауіпсіздік ережелерін сақтау)**	**«Көңіл-күйіңізді айтыңыз»** жаттығуы Мақсаты: сіздің көңіл-күйіңізді және басқа балалардың көңіл-күйін түсінуге үйрету **(Әлеуметтік дағдыларды дамыту)**	**Артикуляциялық гимнастика** «Күлімсіреу», «Тұмсық». Мақсаты: дыбысты дұрыс айтуды дамыту, ерінді күлімсіреп, алға қарай созу. **(Қарым-қатынас д.д)**	**«Тоқта!Белгіні қара!» ойыны** Жол қозғалысының қарапайым ережелерін, жаяу жүргіншілердің қозғалыс ережелерін сақтау. «Автобус аялдамасы» жол белгілерімен таныстыру **(қауіпсіздік ережелері сақтау)**
Білім беру ұйымының кестесі Бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**1.Сөйлеуді дамыту** Қорыққанға қос көрінеді **Мақсаты:** ертегіні соңына дейін тыңдауға үйрету. «Г», «к» дыбыстарымен таныстыру; балалардың сөйлеу шеберлігін, сөздік қорларын дамыту; баланы өжеттілікке, батырлыққа тәрбиелеу. **Міндеті**:Сөздік қор Балалардың сөздік қорын тұрмыстық заттарды білдіретін зат есімдермен, заттардың қасиеттері мен сапасын сипаттайтын сын есімдермен, адамдардың қарым-қатынасын, олардың еңбекке қатынасын	**1.Сауат ашу негіздері** Дауыссыз дыбыстардың жасалуы **Мақсаты:** Суреттен дауыссыз дыбыстардан басталатын суреттерді таба білу қабілеттерін дамыту **Міндеті:**Әңгімелесушіні тыңдауға, диалог жүргізуге, өз пікірін айтуға үйрету **«Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау** **Мақсаты:**Сұрақ-жауап арқылы диалог жүргізу. **Артикуляциялық жаттығу жасау.** «Күрекше», «Ине»,«Төбешік», «Түтікше»	**1.Математика негіздері** 5 саны және цифры **Мақсаты:** заттарды санау дағдыларын жетілдіру. **Міндеті:**5 цифрымен таныстыру Ойын тапсырма: «Санаймыз» Мақсаты: санау және атау.Торкөз ұяшықтарға сонша нүкте салу Д/О «Киім дүкен» **Мақсаты:**Сандар арқылы киімдерді сатып алу,киімдерді мезгілдерге байланысты ажырату **2.Сауат ашу** Біз нені үйрендік? **Мақсаты:** Жазу	**1.Сөйлеуді дамыту** Отбасының күзгі еңбегі Сөздік қор **Мақсаты:** **Міндеті**:Балалардың сөздік қорын тұрмыстық заттарды білдіретін зат есімдермен, заттардың қасиеттері мен сапасын сипаттайтын сын есімдермен, адамдардың қарым-қатынасын, олардың еңбекке қатынасын білдіретін үстеулермен байыту **Суреттер қарау,сұрақ жауап** Мақсаты:Балалардың суреттер арқылы сөздік қорын байыту	**1.Қоршаған орта таны** Отбасындағы мерекелер мен дәстүрлер **Мақаты:** Отбасылық мерекелер, отбасылық дәстүрлер туралы білімдерін кеңейту. **Міндеті:** Отбасы мүшелеріне жақсы көретінін білдіру алғыс айту, сыпайы сөйлеу **«Менің отбасым» ойын** Әр-бәр отбасылық дәстүрлер туралы білімдерін кеңейту **«Үй иесі» сюжетті рөл ойыны** **Мақсаты:**

	білдіретін үстеулермен байыту **Сұрақ жауап ойыны: «Мұқият тыңда»** **Мақсаты:** сұрақтарға қысқаша немесе толық жауап беруге баулу; «Кейіпкерлерді сомда»ойыны Мақсаты:ертегідегі кейіпкерлердің сөздерін қайталай отырып балалардың сөздік қорын көбейту **2.<u>Математика негіздері</u>** 4 саны және цифры **Мақсаты:** 1-ден 4-ке дейінгі цифрды тануға және бейнелеуге үйрету; **Міндеті:** 4 цифрымен таныстыру **Тапсырма ойын: «Сандарды құрастыр»** **Мақсаты:** паздан 4 цифрының бейнесін құрастыру **Д/О «Математикалық домино»** **Мақсаты:** заттар санын цифрмен сәйкестендіру **3.<u>Қазақ тілі</u>** Дыбыстар **Мақсаты:** **Міндеті**:Ауызекі сөйлеуді қарым-қатынас құралы ретінде дамыту. Қазақ тіліне тән ә, қ, і, ғ дыбыстарын, осы дыбыстардан тұратын сөздерді дұрыс айтуға дағдыландыру	**«Дауысты дыбыстан басталатын сөз қос» дидактикалық ойыны** **Мақсаты:**суреттегі заттың атын айтып айтқан сөзге жалғастыруды үйрету **2.<u>Қоршаған ортамен танысу</u>** Заттар әлеміне саяхат Мақсаты: Заттар әлемі туралы түсініктерін бекіту, заттардың адам өміріндегі маңызы туралы көзқарастарын кеңейту Міндеті: Заттар, олардың белгілерін нақтылау және бейтаныс заттардың қолданылуын түсіну. Заттардың қандай материалдардан жасалғанын өз бетінше анықтау және талдау, олардың сапалары мен қасиеттерін сипаттау. **Ойын:«Менің...»** **Мақсаты.** Менің деген тіркесті қосып атауды жалғастыру арқылы заттар туралы түсініктерін қалыптастыру **Тапсырма ойын** «Әр затқа ортақ қасиеттерді тап» **Мақсаты:** Неден жасалғанына қарай топтарға біріктіріп қоршау. **3.<u>Көркем әдебиет</u>** Жемістер жыры **Мақсаты:** Жемістер туралы түсінігін кеңейту **Міндеті**: Шығарма	барысында денені дұрыс ұстап, әдемі жазуға дағдыландыру арқылы эстетикалық талғамдарын тәрбиелеу **Міндеті:** Геометриялық фигуралардың, көгөністер, жеміс-жидектердің және т.б. дайын суреттерінің сыртын контурдан шығармай бастыру, бояу. **Тапсырма «Бастырып жаз»** Нүктелерді бастыр, жалғастыр Мақсаты: дайын суреттерінің сыртын контурдан шығармай бастыру, бояу. **Ойын: «Жаңылтпашты жаңылмайық»** **Мақсаты:** тіл байлығы дамыту күрделі сөздерді қиналмай айта білуге дағдыланадыру **3.<u>Көркем әдебиет</u>** **Мақтақыз бен мысық** **Мақсаты:** Таныс кейіпкердің бейнесін сомдауға ынталандыру. Байланыстырып сөйлеу дағдысын жетілдіру **Міндеті:** Шығарма мазмұнын сюжеттің бірізділігін сақтай отырып, эмоциямен, қисынды қайталап айтып беру, диалогтік сөйлеуді	Д/Ойын **«Тосаптар мен салаттар жасаймыз»** Мақсаты:ойын арқылы күзде піскен өнімдерден түрі қысқа азық жасаудың түрлерін үйрету **2.<u>Математика негіздері</u>** 5 саны және цифры **Мақсаты:** 1-ден 5-ке дейінгі цифрды тануға және бейнелеуге үйрету **Міндеті:** 5 цифрымен таныстыру **Ойын жаттығуы. «асықтарды санаймыз,ойнаймыз»** **Мақсаты:**асықтарды санау ,ретімен қою **«Математикалық домино» дидактикалық ойыны** **Мақсаты:**заттар санын цифрлармен сәйкестендіру **3.<u>Қазақ тілі</u>** Дауысты, дауыссыз дыбыстар **<u>Мақсаты:</u>** **<u>Міндеті:</u>** Тілдік және артикуляциялық аппаратты, тыныс алуды және таза дикцияны дамыту, қазақ тіліне тән ә,ө,қ,ү дыбыстарын, осы дыбыстардан тұратын сөздерді дұрыс айтуға дағдыландыру. **4.<u>Музыка</u>** **«Алтынкүз» әні:Т.Кулинова, сөзі**	Қонақжайлылық – үйге келген қонақтарды сыйлауға үйрету **2.<u>Сауат ашу негіздері</u>** Біз нені үйрендік, нені білдік? **Мақсаты: 3.** Білімге деген қызығушылықтарь арттыру арқылы білімпаздыққа тәрбиелеу **Міндеті**:Түрлі балалар әрекетінде қазақ халқыны мәдениетімен, салт-дәстүрлерімен таныстыр арқылы ауызекі сөйлеуді дамыту; **Әңгіме ойын: «Халқымыздың мәдениеті»** **Мақсаты:**әңгімелесу арқылы халқымыздың мәдениетімен таныстыру **«Кім тапқыр?» дидактикалық ойыны** Мақсаты:Суреттер арқы қазақ салт дәстүрлерін табу **3.<u>Шығармашылық</u>** **<u>Жемістер</u>** **Мақсаты:**Жемістерді ажырата білу,жасай білу**ге үйрету** **Сурет салу**: **Міндеті:**- Бояулармен жұмыс жасауды жетілдір (бояғышта акварельді сумен араластыру, кажет түсті алу), қанық түстер алу үшін қарындашты түрліше басып бояу, бейнелеу, түсті қанық бе

	Балалардың қоршаған ортаға өзінің қарым-қатынасын білдіруге, ауызекі сөйлеуде мақал-мәтелдерді қолдануға ынталандыру. **Жаңылтпаштар жаттаймыз** **Мақсаты:** ауызекі сөйлеуде мақал-мәтелдерді қолдануға ынталандыру **Д/ойын:»Қай дыбыстан басталады»** **Мақсаты:Карточкаларда ғы берілген суреттерді атау** **4.Дене шынықтыру** Жүгіру **Мақсаты:Берілген жаттығуларды дұрыс орындауға дағдыландыру** **Міндеті:** Жүгіру: шашырап, жұппен, қатармен бір-бірден, екеуден, үшеуден тізені жоғары көтеріп жүгіру;бір сызыққа қойылған заттардың арасымен,кедергілердің арасымен өту арқылы «жыланша» жүгіру **Қ/О:«Кім шапшан»** **Мақсаты**: бір сызыққа қойылған заттардың арасымен,кедергілердің арасымен өту **Бәйге ойыны** Мақсатыұлттық ойынына қызығушылықтарын арттыру:	мазмұнын сюжеттің бірізділігін сақтай отырып, эмоциямен, қисынды қайталап айтып беру, диалогтік сөйлеуді дамыту, кейіпкерлерге және олардың әрекеттеріне өз көзқарасын білдіру. Әдеби кейіпкердің белгілі бір әрекетін өзінің қалай қабылдағаны туралы айту, кейіпкерлердің жасырын әрекетін түсіну **«Жемістер жыры» өлеңі** **Мақсаты:** өлеңдер арқылы диалогтік сөйлеуді дамыту **«Жұмбақ жасырамын»ойыны** **Мақсаты:**Қиялдан,ойдан жемістерді сипаттай отырып,бір-біріне жұмбақтар жасыру **4.Музыка** **«Алтынкүз»әні:Т.Кулинова, сөзі Ә.Асылбек** **Мақсаты:**әннің сипатына сәйкес би қимылдарын орындай білу **Міндеті:** Лирикалық, вальс ырғағындағы баяу әуендерді қабылдау, әннің (шығарманың) сипатына сәйкес би қимылдарын орындай білу, әннің қарқынының өзгеруін байқау, шығармаларды сипаттай білу. **Билер:** «Шабандоздар биі» (үнтаспада «Жұмыр қылыш», «Жұптасу биі» (чех х. әуені)	дамыту, кейіпкерлерге және олардың әрекеттеріне өз көзқарасын білдіру. Әдеби кейіпкердің белгілі бір әрекетін өзінің қалай қабылдағаны туралы айту, кейіпкерлердің жасырын әрекетін түсіну **Ертегіні қарау**(интерактивті тақтадан) **«Сұрақ жауап» ойыны:** Мақсаты:Ертегіні сұрақ жауап арқылы талқылау **«Суреттер сөйлейді» әдісі** **Мақсаты:**Суреттерді бояп отырып ертегінің жүйесін сақтап айту **4.Дене шынықтыру** Жүгіру: **Мақсаты:** Берілген жаттығуларды дұрыс орындауға дағдыландыру **Міндеті:** Жүгіру: шашырап, жұппен, қатармен бір-бірден, екеуден, үшеуден тізені жоғары көтеріп жүгіру;бір сызыққа қойылған заттардың арасымен,кедергілердің арасымен өту арқылы «жыланша» жүгіру **Қ/О:** «Аңдардың жүрісін сал». Мақсаты: шектелген үстімен қосалқы қадаммен, аяқтың ұшымен жүру;	**Ә.Асылбек** **Мақсаты:** Әннің сипатын қабылдау, дауысын дұрыс келтіріп орындау, ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру, әннің кіріспесін, басын, қайырмасын ажыратуға дамыту **Міндеті:** Лирикалық, вальс ырғағындағы баяу әуендерді қабылдау, әннің (шығарманың) сипатына сәйкес би қимылдарын орындай білу, әннің қарқынының өзгеруін байқау, шығармаларды сипаттай білу. **Билер:** «Шабандоздар биі» (үнтаспада «Жұмыр қылыш» («Билеп үйренейік» жинағынан) **Ойындар, хороводтар:** «Қандай ырғақ» (К. Қуатбаев)	үшін қағаздың фонын таңдау және бояуларды үйлестіру, өз жұмысыны нәтижелерін бағалау. Құрастыру: Міндеті:Дайын үлгілерм және қарапайым сызба бойынша жұмыс істеу, бейнені кескіні бойынша қию үшін қайшыны қолдану. **Мүсіндеу**: Міндеті: Шынайы бейнесіне қара және ойдан пішіндері ме өлшемі әртүрлі таныс заттарды: көкөністерді, жемістерді, ойыншықтарды, ыдыстарды мүсіндеу **Жапсыру**. Міндеті:Қағаздан таныс немесе ойдан әртүрлі бейнелерді, қатпарланып бүктелген қағаздан бірде бірнеше пішіндерді және екіге бүктелген қағаздан симметриялы пішіндегі заттарды қию. Жемістер Дайын үлгілермен және қарапайым сызба бойын жұмыс істеу, бейнені кескіні бойынша қию үш қайшыны қолдану. **4.Дене шынықтыру.** Сапқа тұру Сапқа тұр сап түзеу, сапқа қайта тұру: сапқа бір, екі, үш қатармен тұру,бір-бірін жанына және бір-бірінің

<table>
<tr><td></td><td></td><td>Музыкалық аспапта ойнау:
«Еркем-ай» қазақтың халық әні (өңдеген Б. Дәлденбай)</td><td></td><td></td><td>артынан сапқа тұру.
орнында айналу,
оңға.солғабұрылу.сап түзеп,бір және екі.үш катарменқайта тұру.
«Оң мен сол» ойыны
Мақсаты:Балаларды шапшаң дербес қимыл әрекетке үйрету, ұйымшылдыққа тәрбиел
Қ/О: «Қасқырлар»
Мақсаты: Жылдамдықк мықтылыққа баулу.</td></tr>
<tr><td>Серуенге дайындық</td><td colspan="5">Киім бөлмесінде мінез-құлық ережелерін сақтауға, сыпайы сөздерді қолдана отырып, көмек сұрауға үйретуді жалғастыру. Киіну: жүйеліл серуендеуге шығу серуендеуге деген қызығушылықтың мотивациясы. «Шкафтарда тәртіп орнату» ойыны. (Өзіне-өзі қызмет көрсету)</td></tr>
<tr><td>Серуен</td><td>Серуен №1
Жыл мезгілдерінің өзгеруін бақылау
(экологиялық тәрбие беру)

Мақсаты:
• Жыл мезгілдерінің өзгеруі туралы түсініктерін қалыптастыру ;
• әр мезгілдің өз ерекшеліктері туралы түсініктерін тиянақтау.
• Бақылау барысы
Жұмбақ жасыру
Ақ киімді біреуі,
Сары киімді біреуі,
Көк киімді біреуі,
Әлем, жәлем киімі,
Тағы бірі жүреді.
(жылдың төрт мезгілі)
• Өлеңде не жайлы айтылған? (жыл</td><td>Қыркүйек
Серуен №3
Қайың ағашын бақылау
(экологиялық тәрбие беру)

Мақсаты: - Күзгі қайың ағашын бақылауды жалғастыру;
Қайың ағашының басқа ағаштардан айырмашылығы мен ұқсастығын табуға үйрету
Бақылау барысы:
Көркем сөз
Сырғалы қайың, ақ қайың.
Сырыңды сенің жаттайын.
Өсе берші жайқалып,
Мен ерінбей баптайын.
Балаларға сұрақтар:
Күзде ағаштар қандай</td><td>Серуен №6
Аула тазалаушы еңбегін бақылау
(экологиялық тәрбие беру)

Мақсаты:
—күз мезгіліндегі аула тазалаушы еңбегі туралы білімдерін молайту,
—аула тазалаушыға қажетті құрал-жабдықтармен танысу
Бақылау барысы:
Көркемсөз
«Тиме бізге керекпіз»-
Деп тұрғандай жарыса.
Жапырақты жұлып себепсіз,
Сындырмаймыз ағашты.
Күз келген соң амалсыз,
Жапырақтар түседі.
Жинап алып сыпырып,
Үй сыртына үйеміз,</td><td>Серуен №10
Ағаштарды бақылау
(экологиялық тәрбие беру)

Мақсаты:
—күз мезгілі туралы жалпы білімдерін қалыптастыру;
—қайың мен терек ағашын діңдері мен жапырақтарына қарап айыра білуге үйрету;
— ағаш бөліктері туралы білімдерін тиянақтау (діңі, бұтағы, тамыры);туған жердің табиғатын аялауға тәрбиелеу.
Бақылау барысы:
Көркем сөз:
Үйеңкі, қайың, қарағаш,
Самырсын, емен, қарағай.</td><td>Серуен №8
Арнайы көліктерді бақылау
«Қауіпсіздік сабағы» – жол қозғалысы ережелері туралы
Мақсаты:
Арнайы көліктер туралы білімдерін кеңейту;
Сөздік қорларын молайту.
Бақылау барысы:
Көркемсөз
Үлкен болдым десем де,
Ешкім маған сенбейді.
«Жалғыз жүрме көшеде,
Кішкентайсың сен»-дейді.
Үлкенмін ғой міне мен,
Ойыншықтарды жинаймын.
Машинаға мінер ем,
Кабинаға сыймаймын.
Сұрақтар.
Қандай арнайы көлік түрлер білесіңдер? («Жедел жәрдем өртсөндіру, қар жинайтын, с себетін, милиция</td></tr>
</table>

	мезгілдері туралы әңгімелеу) • Қазір жылдың қай мезгілі (күз жпйлы әңгімелеу) Қыркүйек айының алғашқы күндері жылы болады. Ағаштарда ең алғашқы сары жапырақтар пайда болады. Жердегі шөптер сарғайып, гүлдер сола бастайды Үлкендер егіс даласындағы жиын-терін жұмыстарын аяқтауға, мал азығын мол етіп жинап алуға асығады. **Тәрбиеші сұрақтары.** • Күздің қандай белгілерін білесіңдер? • Адамдар күзде не істейді? • Жануарлар күзгі тіршілікке қалай бейімделеді? • Күзде өсімдіктер қандай өзгеріске ұшырайды? **Зерттеу жұмысы:** Д/О: «Күзге ең алғашқы дайындалган ағашты тап» (қайың, көк терек) Д/О: «Қайың мен теректің ең әдемі күзгі жапырағын тап» **Еңбек** Ойын алаңындағы жапырақтарды жинау. *Мақсаты:* — орындалған жұмыс нәтижесін көріп қуануға үйрету;	өзгерістерге ұшырайды? Олардың жапырақтары неге сарғаяды? Ең алғаш қай ағаштың жапырағы сарғаяды? Ағаштардың өндірісте қандай пайдасы бар? Зерттеу жұмысы: қайың ағашының жапырағы мен баска ағаштардың жапырақтарын салыстыру, айырмашылықтарын табу. Еңбек: Гүлзарлардағы солған гүлдер дәнін жинау Мақсаты: үлкендерге көмектесу, келесі көктемге гүл дәндерін әзірлеу. Қимылды ойын: «Допты ұста» Мақсаты: қағып алуға және келесіге беруге үйрету. Жаттығу ойындары: Мақсаты: Қашықтан келген допты тез қағып алуға үйрету Мақал-мәтелдер: Қалың ну халық саулығы. Көк орман –Отан байлығы. Орман-ел дәулеті, жер сәулеті. Бір тал кессең, он тал ек. Ағаштың да ағайыны	Жапырақтар бақшаға. Көң болады білеміз. Сұрақтар: Аула тазалаушы не істейді? Аула тазалаушыға қандай құралдар қажет? Аула тазалаушы күзде не жинайды? Ол кімдер үшін қызмет етеді? Зерттеу жұмысы: Тазалық жұмысы кезінде жерден шаң ұшады, ал су сеуіп сыпырса шаң ұшпайды Себебі ылғал шаңның көтерілуіне кедергі жасайды. Еңбек: Аула тазалаушыға көмектесу Мақсаты: Еңбексүйгіштікке, үлкендер еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу Қ/О: «Қармақ» Мақсаты: ептілікке, жылдамдыққа тәрбиелеу: Жаттығу ойындары: Жүкіру техникасын жақсарту Мақсаты: қозғалыстарын дамыту Мақал: «Еңбек етпеген ішіп-жемейді»	Өседі бәрі аралас. Бақшада өскен баладай. Қаулап өскен ағаштар Жеміс-жидек сайда да. Хош иіске елітіп Тынып қалған айнала Қамқоршы болшы орманға Орманды бәрің қорғаңдар! Сұраққа жаап беріңдер: ♦Басқа ағаштар арасынан қайыңды қалай табамыз? ♦Қайың діні қандай? (ақ қара дақтармен.) ♦Қайыңның тағы қандай бөліктері бар? (діні, тамыры, бұтағы) ♦Ағашқа тамыр не үшін керек? Күзде қайың жапырағының түсі қандай? (сары.) Жазда қандай еді? (жасыл.)(терекпен де осындай жұмыс жүргізіледі)Қысқа ең алғашқы дайындалатын қай ағаш? (қайың) Д/О. «Аталған ағашта тап». «Бір, екі, үш, қайыңға (терекке) қарай ұш!».Мақсаты: мәтінге сай қимыл жасауды үйрету, аталған ағашты табуЗерттеу қызметі Гербарий үшін қайың және терек жапырағын жинау (айырмашылықтарын атау)	машиналары.) Бұл машиналар не үшін керек? (адамдарға көмектес үшін.) Өрт болғанда неге «Жедел жәрдемді» қоса шақырады? (зардап шеккендерге көмектесу үшін.) Сиренасы қосулы машиналарға өзге машинал жол беруге тиіс пе? (иә) ♦Неге? (Олар адамдарға көмекке асығады.) ♦Оларды атаңдар. («Жедел жәрдем», өртсөндіру және милиция .) Еңбек. Тәрбиешімен бірге сынған, құлаған құрғақ бұтақтарды жинау Мақсаты:Жұмыс уақытында ұқыпты болуға баулу. Қ/О: «Аюлар мен аралар», «Допт бер». Мақсаты: — гимнастикалық қабырғамен аяқты алмастыр отырып өрмелеу; — допты лақтыруға және қағып алуға жаттықтыру Жаттығу ойындары: Секіргіш жіппен секіру жаттығулары. Мақсаты; алға, артқа айналдыра отырып секіруге жаттықтыру. Мақал: «Сақтықта қорлық жоқ»

	— экологиялық мәдениеттерін тәрбиелеу. **Қимылды ойын** «Бәйге». *Мақсаты:* Тез жүгіруге, ептілікке жаттықтыру. **Жаттығу ойындары** **Қозғалыстарын қалыптастыру** ***Мақсаты:* сапта жеңіл, біркалыпты жүруге жаттықтыру.** ***Халық болжамы:*** ***Жаз жауынды, күз жылы болса, қыс ұзақ болады.***	бар. Жалғыз ағаш орман болмас. Ағаштың ажалы балтадан.		Қ/О: «Қасқыр қақпан» Мақсаты: Жылдамдыққа, ептілікке баулу Жаттығу ойындары: Қозғалысты дамыту Мақсаты: Бөрене үстімен жүруге жаттықтыру Тыйым сөздер: Ағашты кеспе Ағаш бұтағын сындырма Ағаш жапыраған жұлма	
Серуенге оралу	Балалардың киімдерін жүйелі түрде шешу, өлеңдерді, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, жаңылтпаштар, санау және т. б. (көркем, тәуелсіз ойь әрекеті) **«Энергияны үнемді тұтыну» - табиғи ресурстарға ұқыпты қарауды қалыптастыру (Біртұтас тәрбие)**				
Балалардынд ербесәрекеті (баяукимылд ыойындар, үстелүстіойын дары, бейнелеуәреке ті, кітаптар қараужәнетағ ыбасқа әрекеттер)	• **«Ұлттық ойын – ұлт қазынасы»** **Айтжүргін** - ойынында жиналған балалар дөңгеленіп отырып, тізелерін бүгіп, аяқтарын жартылай алға созады. Осы кезде ортаға көпшіліктің қалауы бойынша біреуі шығып, беліндегі белдігін алып отырғандардың біреуінің бүгулі тізесінің қуысына тыққан кезде отырған адам қолма-қол белдікті ұстай алып арлы-берлі "айтжүргін" "айтжүргін"деп басқалардың аяғының арасына жылдамдатып жүгірте береді. Осы кезде ортадағы адам белдікті жылдам суырып алып, іздеушінің арқасынан белдікті жылдам суырып алып, іздеушінің арқасынан	• **«Ұлттық ойын – ұлт қазынасы»** **«Алакүшік»** — бұл ежелгі халық ойындарының бірі. <u>Ойынды</u> көбінесе жазық алаңда, мектеп ауласында жазғытұрым, күз айларында ойнайды. Ойынға жиналғандар топтасып тұрады да, араларынан біреуі «алакүшік» етіп белгілейді. Олар «Алакүшіктің» назарын өзіне аударуға тырысады. Ал «Алакүшік» ойнаушылардың бірін қолға түсіруге тиіс. Қолға түскен ойыншы «Алакүшік» болады да, бұрынғы «Алакүшік»	• **«Ұлттық ойын – ұлт қазынасы»** **Айтжүргін** - ойынында жиналған балалар дөңгеленіп отырып, тізелерін бүгіп, аяқтарын жартылай алға созады. Осы кезде ортаға көпшіліктің қалауы бойынша біреуі шығып, беліндегі белдігін алып отырғандардың біреуінің бүгулі тізесінің қуысына тыққан кезде отырған адам қолма-қол белдікті ұстай алып арлы-берлі "айтжүргін" "айтжүргін"деп басқалардың аяғының арасына жылдамдатып жүгірте береді. Осы кезде ортадағы адам белдікті жылдам суырып алып,	• **«Ұлттық ойын – ұлт қазынасы»** **«Алакүшік»** — бұл ежелгі халық ойындарының бірі. <u>Ойынды</u> көбінесе жазық алаңда, мектеп ауласында жазғытұрым, күз айларында ойнайды. Ойынға жиналғандар топтасып тұрады да, араларынан біреуі «алакүшік» етіп белгілейді. Олар «Алакүшіктің» назарын өзіне аударуға тырысады. Ал «Алакүшік» ойнаушылардың бірін қолға түсіруге тиіс. Қолға түскен ойыншы «Алакүшік» болады да, бұрынғы «Алакүшік» болған ойыншы, енді	• **«Ұлттық ойын – ұлт қазынасы»** ***«Орамал тастамақ».*** Балалар шеңбер жасап тұрады. Бастаушы(тәрбиеші) балаларды айнала жүріп бір баланың артына орамал тастап кетеді. Артына орамалды тастағанын сезген бала менің артымда деп жауап береді. Артына орамалдың тасталғанын сезбесе ол өлең, тақпақ айтып немесе билеп беруі керек. Балалар шеңбер бойында көздерін жұмып тұруы керек. Ойын осылай жалғаса береді.

	гүрсілдетіп ұрып-соғып есінен тандырады. Бір кезде өлдім-талдым дегенде белдікті біреуінің аяғының арасынан ұстай алғанда, өзінің шабан қимылдауының, орашолақтығының кесірінен ұстатып алған адам ортаға шығып айыбын ән айту, домбыра тарту немесе би билеу арқылы өтейді де, әрі қарай ойынды сол жүрізетін болады. (Мұндай айып кезінде орындаушының өз қалауы бойынша кез келген ән-күй, би орындалады).	болған ойыншы, енді ойыншыларды қатарына қосылады. Ойын осылай жалғаса береді.[1] Ойын балалардың таза ауада дем алуларына жүгіруге, жылдамдыққа, тез шешім қабылдай білуге, сергектікке үйретеді.[2]	іздеушінің арқасынан белдікті жылдам суырып алып, іздеушінің арқасынан гүрсілдетіп ұрып-соғып есінен тандырады. Бір кезде өлдім-талдым дегенде белдікті біреуінің аяғының арасынан ұстай алғанда, өзінің шабан қимылдауының, орашолақтығының кесірінен ұстатып алған адам ортаға шығып айыбын ән айту, домбыра тарту немесе би билеу арқылы өтейді де, әрі қарай ойынды сол жүрізетін болады. (Мұндай айып кезінде орындаушының өз қалауы бойынша кез келген ән-күй, би орындалады).	ойыншыларды қатарына қосылады. Ойын осылай жалғаса береді.[1] Ойын балалардың таза ауада дем алуларына жүгіруге, жылдамдыққа, тез шешім қабылдай білуге, сергектікке үйретеді.[2]	
Балалармен жеке жұмыс	Нурасылға құрастыруға деген қызығушылығын арттыру.	Аминаға дұрыс дыбыстау бойынша жұмыс жасау.	Саидқа сөздерді дұрыс айтуды дағдыландыру	Ерланға түстерді ажыратауды бекіту	Р жыл мезгілдері туралы түсініктерін қалыптастыру
Балалардың үйге қайтуы	**Өнегелі 15 минут»** – ата-аналардың баласымен мінез құлық және адамгершілік туралы күнделікті 15 минут жеке әңгімелесуі.: **Ата –аналарға кеңес** «Осы ай ішінде біз не білдік». Баланы тәрбиелеу және дамыту бойынша ата-аналардың сұрақтарына жауаптар **«Үнемді тұтыну»** – энергияны тұтыну бойынша күнделікті табиғи ресурстарға ұқыпты қарауды қалыптастыру: жадынамалар, нұсқаулықтар ме парақшалар әзірлеу. **(Біртұтас тәрбие.Экологиялық тәрбие беру)**				